

פברואר-מרץ 2010

מה בידיעון

- 2 צמצום פערי קריאה: כיצד אינטראקציות קריאה בין בני-נוער מקדמות מיומנויות קריאה**
"התכנית למנהיגות צעירה" בקליבלנד מקדמת אסטרטגיית חונכות חדשנית של "נוער לנוער", אשר מראה כי בני הדור הצעיר יכולים לשמש כסוכני שינוי בקהילה.
- 4 בין חזון למציאות: "המימד הישראלי" של יהדות אמריקה**
הרצאתו מעוררת המחשבה של פרופ' יונתן ד. סרנה, במכון מנדל למנהיגות בנושא "הקשר המשתנה של יהדות אמריקה לישראל".
- 6 הדרך לשמירת איכות החיים בעיר: סטנדרטיזציה, אכיפה וחינוך**
תאגיד MidTown Cleveland יוזם יצירת קוד וסטנדרטים משותפים לשיפור המרחב העירוני, ואף פועל לאכיפתו. מקרה בוחן מלמד לערים השואפות לשפר את איכות החיים.
- 8 חיזוק קהילתי באמצעות פיתוח מנהיגות שכונתית**
המחזור השלישי מסיים את תכנית פיתוח מנהיגות שכונתית בקליבלנד. מרכיב מרכזי בתוכנית הוא טיפוח סגנון המנהיגות האישית במסגרת התפקידים הנוכחיים והפוטנציאליים שלהם בשכונות.
- 10 גיבוש חזון וקביעת יעדים חינוכיים באמצעות צוותי חשיבה אסטרטגית של מנהיגים קהילתיים**
צוותי חשיבה של מנהיגות קהילתית בפלורידה מגבשים חזון משותף לחינוך היהודי המשלים ומיישמים הלכה למעשה. התהליך יצר זיקה חזקה יותר בין הקהילות באזור והעלה בצורה משמעותית את המודעות לחשיבותו של חינוך יהודי במסגרת קהילתית.
- 12 מוזיאון ישראל מקדיש את האגף לאמנות ותרבות יהודית על שם מנדל**
בהוקרה על תמיכתה הנדיבה של משפחת מנדל בפרויקט ההתחדשות של המוזיאון ופיתוח האגף לאמנות ותרבות יהודית. השלמת הפרויקט ופתיחת המוזיאון המחודש – יולי 2010.
- 14 כשכדורגל, רוחניות יהודית ומועדוני קריאה נפגשים**
מענק מקרן מנדל הביא לפתיחת מרכז קהילתי יהודי חדש במחוז נורת' פאלם ביץ' בפלורידה.

פברואר-מרץ 2010

צמצום פערי קריאה

כיצד אינטראקציות קריאה בין בני-נוער מקדמות מיומנויות קריאה עולה כי אינטראקציה עם ילדים צעירים עשויה לעודד את הפיכתם של תלמידי התיכון למודלים חיוביים לחיקוי: באופן זה, פרויקט ההקראה הופך למיזם ממנו מרוויחים כל הצדדים.

"התכנית למנהיגות צעירה" של המכון לאזרחות (The Citizenship Institute) בקליבלנד מקדמת אסטרטגיית חונכות חדשנית של "נוער לנוער", אשר מראה כי בני הדור הצעיר יכולים לשמש כסוכני שינוי בקהילה. התכנית למנהיגות הצעירה של המכון לאזרחות יוסדה כשותפות בין קרן מנדל ובין מנהל החינוך המוניציפאלי בקליבלנד, והיא מעניקה מגוון חוויות, העשרה והזדמנויות, אשר נועדו לעודד ולחזק את יכולת המנהיגות בקרב צעירים.

תכנית החונכות צמחה לנוכח רמת ההישגים הירודה במטלות הקריאה אצל התלמידים: פחות מ-75% מתלמידי בית-הספר היסודי הצליחו להגיע לרמות הסף המקובלות של מיומנות קריאה, והפער בין תלמידי מחוז קליבלנד ובין תלמידי מחוזות אחרים במדינה הולך ומתרחב; בתגובה לכך, המכון לאזרחות יזם פרויקט חונכות ומעורבות שבו בני נוער המשתתפים בתכניות המכון על עצמם להקריא סיפורים לילדים בכיתות הנמוכות.

מחקרים מראים, כי כאשר מקריאים סיפורים לילדים שלוש פעמים בשבוע לכל הפחות, יכולת הקריאה שלהם נוטה להשתפר. קבוצות בני נוער מן התכנית למנהיגות הצעירה של המכון לאזרחות, אשר הגיעו מבתי-ספר במחוז קליבלנד, ביקרו באחד מבתי הספר בעיר, והקריאו סיפורים לילדים מגילאי קדם-חובה עד כיתה ח'. הם אף הסבירו לילדים הצעירים כיצד הקריאה סייעה להם בהצלחה בלימודיהם בבית-הספר התיכון. כתוצאה מכך, גם החונכים מן המכון דיווחו בשיעור גבוה, על התענוג שבחווית ההקראה והאינטראקציה עם התלמידים הצעירים. באופן דומה חלקו התלמידים הצעירים את תחושת ההנאה אותה חוו כאשר בני-הנוער הבוגרים קראו עימם.

בנוסף לכך, נראה כי אינטראקציה עם ילדים צעירים עשויה לעודד את הפיכתם של תלמידי התיכון למודלים חיוביים לחיקוי: באופן זה, פרויקט ההקראה הופך למיזם ממנו מרוויחים כל הצדדים.

בשל תגובות חיוביות מצד החונכים והחניכים כאחד, מתכנן המכון לאזרחות את פיתוחו של פרויקט הקראה ארוך-טווח, אשר יתבסס על שירות-קהילתי ויועבר בבית-הספר היסודיים. הוגי התכנית מאמינים כי תכנית זו תטפח את תשוקתם של הילדים לקרוא, הן למען ההנאה והן לצורך הלימוד, ותסייע בהדרגה לצמצום פערי הקריאה.

פברואר-מרץ 2010

מטרתו העיקרית של המכון לאזרחות היא לעודד פעילות חברתית ומעורבות אזרחית בקרב תלמידים נבחרים באזור קליבלנד. המכון לאזרחות מעניק לתלמידים מגוון חוויות, העשרה והזדמנויות, אשר נועדו לעודד ולחזק יכולות מנהיגות, ובכך מסייע להם להכיר ביכולתם להפוך לסוכני שינוי בקהילתם.

בכדי ללמוד עוד על המכון לאזרחות, צרו קשר עם: פמלה סקוט, מנהלת התכנית
המכון לאזרחות
Pamscott5156@yahoo.com
216-956-9565

פברואר-מרץ 2010

בין חזון למציאות: "המימד הישראלי" של יהדות אמריקה סיכום ההרצאה של פרופ' יונתן ד. סרנה* במכון מנדל למנהיגות

פרופ' יונתן ד. סרנה

בהרצאה מעוררת מחשבה במכון מנדל למנהיגות בנושא "הקשר המשתנה של יהדות אמריקה לישראל", ניתח פרופ' יונתן ד. סרנה, פרופסור להיסטוריה יהודית אמריקאית באוניברסיטת ברנדייס, את העמדות המשתנות לגבי ישראל כהשתקפות של הסוגיות והדימויים העצמיים של יהדות אמריקה בתקופות השונות.

פרופ' סרנה המכהן השנה כחוקר אורח בכיר במכון מנדל למנהיגות בירושלים, סיפק תובנות ייחודיות לגבי התפקיד המשתנה של מדינת ישראל בחיים היהודיים-אמריקאיים. דרך הרצאה זו ופגישות נוספות עם עמיתי מכון מנדל למנהיגות, הגישה ההיסטורית של סרנה לאתגרים בני זמננו מספקת לעמיתים פרספקטיבה נוספת לשיקוליהם בתהליכי קבלת החלטות כמנהיגי חינוך בארגוניהם ובקהילותיהם.

בהרצאתו, דן פרופ' סרנה בהתפתחות המושג "ציון" בקרב יהודי אמריקה החל מהתקופה הקולוניאלית ועד להווה, וציין את השינויים לאורך השנים ובמיוחד לאחר השואה ומלחמת העולם השנייה.

על פי פרופ' סרנה, גורם מרכזי שהשפיע על היחס של יהדות אמריקה כלפי ישראל היה המושג "ציון" שהוצג על ידי התנועה הציונית; מושג זה כלל את רעיון השוויון עבור היהודים ומדינה עבור העם היהודי. אך למרות שמלחמת העולם השנייה היוותה נקודת מפנה עבור יהדות אמריקה שהובילה להתעוררות ציונית, יהודי אמריקה חשו במידה רבה כי חזרה פזיזת לציון אינה רלוונטית לגביהם. עבורם אמריקה היתה מעין ציון "מתורגמת ומשופרת" – ציון שהיתה יותר רלבנטית לערכיהם ממה שהיתה רלבנטית למציאות היומיומית שלהם. הרעיון של מדינת ישראל הפך למרכיב חשוב עבור זהותם של היהודים האמריקאים בתקופה זו.

פרופ' סרנה ציין כי בעוד שבמשך העשורים הראשונים של מדינת ישראל יהדות אמריקה התייחסה למדינת היהודים כ"טהורה ונקייה מדופי", המצב נעשה מורכב יותר כיום, כאשר השיח הציבורי על ישראל ומדיניותה מקיף טווח רחב של עמדות. הוא טען שהדבר קרה בעקבות היוכחים הפוליטיים, מהפיכת התקשורת שאפשרה לקבוצות רבות לנסות להשפיע על יהדות אמריקה וכן ריבוי הקולות שהגיעו מתוך הקהילה היהודית האמריקאית ומתוך ישראל עצמה.

במסגרת גבולות השיח הלגיטימי בנושא ישראל, היהודים האמריקאים מחזיקים בקשת רחבה של דעות, מאהבה ותמיכה ללא סייג ועד לביקורתיות, מימין ומשמאל. בדרכים רבות טווח הדעות האמריקאיות משקף את טווח הדעות הפוליטיות בישראל עצמה.

סרנה מציע את הניתוח כי הפער שנוצר בעקבות ריבוי הקולות - בין הדימוי האוטופי של ישראל לבין המציאות של ישראל - נובע לא מתחושת הזדהות מופחתת אלא מתוך תפיסה דינמית של

פברואר-מרץ 2010

ישראל, תפיסה המאפשרת ביקורת. ולכן הוא מצביע על התפקיד המתמשך של ישראל כמרכיב מרכזי בזהות היהודית המשקף אכפתיות ולא אדישות.

ההבנה שהעמדות שלנו בדרך כלל מבוססות על פערים בין המציאות והתפיסות האוטופיות (או הדיסטופיות), סיכם פרופ' סרנה, יכולה להוביל להצעת דרכים חדשות להתייחסות לאתגרים על ידי ניסיון לגשר על פערים אלה. אך השאלה נותרת בעינה: באיזו מידה באמת ניתן לגשר על פערים אלה – או האם אנו פשוט צריכים ללמוד להתעלם מהם?

* על אודות פרופ' יונתן סרנה

יונתן ד. סרנה הוא פרופסור להיסטוריה יהודית אמריקאית בקתדרה ע"ש ג'וזף ה. ובל רב בראון באוניברסיטת ברנדייס והשנה הוא מכהן כמדען בכיר במכון מנדל למנהיגות בירושלים. סרנה, הנכלל ברשימת חמישים היהודים האמריקאים המשפיעים ביותר של המגזין Forward לשנת 2004, היה ההיסטוריון הראשי באירועים לציון 350 שנה לקהילה היהודית האמריקאית ונחשב לפרשן מוביל בתחום ההיסטוריה, הדת והחיים היהודיים באמריקה. פרופ' סרנה כתב, ערך וערך במשותף יותר מ-20 ספרים, כולל ספרו החדש A Time to Every Purpose: Letters to a Young Jew American Judaism: A History, שתורגם לאחרונה לעברית. הספר זכה בפרס הספר היהודי הטוב ביותר לשנת 2004 מטעם המועצה לספרות יהודית, ותואר כ"תיאור הטוב ביותר של תולדות יהדות ארה"ב במשך 350 שנותיה על אדמת אמריקה."

לקריאה אודות מכון מנדל למנהיגות: [/http://mandel.mli.org.il/mandelcms](http://mandel.mli.org.il/mandelcms)

פברואר-מרץ 2010

הדרך לשמירת איכות החיים בעיר: סטנדרטיזציה, אכיפה וחינוך
תאגיד MidTown Cleveland יוזם יצירת קוד וסטנדרטים משותפים לשיפור המרחב
העירוני, ואף פועל לאכיפתו. מקרה בוחר מלמד לערים השואפות לשפר את איכות החיים.

ב-1983 החליטה קבוצה של אנשי עסקים מקומיים, בהנהגתו של מרטון ל. מנדל ואחרים, לעצור את תהליך השקיעה העירונית שפשה במרכז העיר קליבלנד, ולהפוך אזור עירוני זה לאזור מסחרי שוקק חיים. לשם כך, הם הקימו תאגיד לפיתוח עירוני וגייסו את הקהילה לתרום זמן, כישורים ומימון. בחסות התאגיד MidTown Cleveland- חברה ללא מטרת רווח – מינפו גופים מסחריים, מוסדות ובעלי עניין פרטיים את משאביהם ופעלו יחד ליישום הפיתוח הכלכלי של האזור עבור עסקים מסורתיים ומודרניים כאחד וכן לטפל בסוגיות ובחששות המשותפים לכולם.

שיפור פני העיר, מביל לשיפור איכות החיים ולחיזוק הקהילה

באמצעות מדיניות ארוכת-טווח ותוכניות חדשניות, הצליח תאגיד MidTown Cleveland להפוך את האזור העסקי של קליבלנד ממקום מוכה-פשע לאזור אטרקטיבי למגורים, לעבודה ולמסחר.

כחלק בלתי נפרד מהמאמצים המתמשכים לשיפור איכות החיים במרכז העירוני, פועל התאגיד לשיפור האלמנטים המשפיעים על האטרקטיביות של השכונות מבחינת ביטחון, חזות חיצונית ותחושת הקהילתיות. ואכן, כתגובה לריבוי בניינים נטושים, לחצרות מוזנחות, לשלדי המכוניות ולפסולת המזהמים את המרחב הציבורי, יישם לאחרונה התאגיד את "היוזמה לאכיפת הקוד" (MidTown Code Enforcement Initiative). היוזמה שואפת לתת מתן מענה נחרץ יותר להפרות של הקוד הפוגעות בערך הנכסים ומפריעות לפיתוח הכלכלי.

כאשר מתקבלת תלונה על הפרה, מתבצעת בדיקה. אם התלונה אכן מוצדקת, מיידע התאגיד את בעל הנכס ומאפשר לו פרק זמן מתאים לתיקון הליקוי. אם ההפרות אינן מתוקנות בפרק הזמן הנקוב, ניתן לפתוח בהליכים משפטיים נגד בעל הנכס. במקרה של עברות קטנות, יכולים הפקחים לרשום דוחות.

עד כה, לאור היוזמה החדשה, דיווח התאגיד למחלקת הבינוי והשיכון של העיר על עשרים ואחד נכסים שלגביהם הופר הקוד. יעילות האכיפה מסייעת לטיפול חזות האזור ולשמירה על איכות החיים במרכז העיר.

פברואר-מרץ 2010

למידע נוסף על היוזמה לאכיפת הקוד של מרכז העיר קליבלנד:
www.midtowncleveland.org/engage.asp

תאגיד *MidTown Cleveland* מחוייב ופועל להפוך את מרכז העיר קליבלנד למוקד העסקים העירוני הטוב והאיכותי ביותר בצפון-מזרח אוהיו, ארה"ב.

פברואר-מרץ 2010

חיזוק קהילתי באמצעות פיתוח מנהיגות שכונתית

המחזור השלישי מסיים את התכנית לפיתוח מנהיגות שכונתית בקליבלנד

באוקטובר 2008, העמידו רשויות אכיפת החוק בקליבלנד לדין שישה אנשים שהיו מעורבים בתרמית משכנתאות בהיקף 5.8 מיליון דולרים באחת משכונות בעיר. קדם לחקירה מחקר על משבר העיקולים בשכונה שיזם גרג קנאפ (Greg Knapp), ראש כוח המשימה לטיפול ברכוש פנוי ונטוש בשכונה. כוח המשימה הוא גוף המורכב מתושבי השכונה ומצוות מקצועי מ"קבוצות הפיתוח הקהילתי", שאירגן קנאפ ב-2006.

גרג הוא בוגר תוכנית הפיתוח למנהיגות שכונתית - (Neighborhood Leadership Development Program) שהקימה קרן מנדל ב-2007. בשיתוף עם הקרן לקליבלנד, ממשיכה קרן מנדל לתמוך באופן משמעותי בתוכנית חדשנית זו, שמטרתה ליצור כוח מוביל של מנהיגי שכונות, שיטפלו בסוגיות המורכבות שעימם מתמודדים תושבי קליבלנד וצפון-מזרח מדינת אוהיו.

במאי 2010 יסיימו 17 בוגרים חדשים את המחזור השלישי של התוכנית.

מרכיב מרכזי בתוכנית הוא טיפוח סגנון המנהיגות האישית בקרב המנהיגים הצעירים, במסגרת התפקידים הנוכחיים והפוטנציאליים שלהם בשכונות. על מנת להגשים את ייעוד התוכנית, משולבות בלימודי הליבה שיטות לפיתוח מנהיגות כגון אימון אישי ולמידה קבוצתית. תכנים אלה נבנים סביב השאיפה האישית לשינוי קהילתי באזור מוגדר בעיר.

בוגרת נוספת של התוכנית היא ג'ויס הוד (Joyce Hood), מייסדת KNOWLEDGE, ארגון נוער הפועל באחת משכונות קליבלנד לגישור בין מבוגרים לבין צעירים. בארגון שעובד עם יחידים וקבוצות, מלמדים שיעורים בנושאים מגוונים- כלכלה, ישוב סכסוכים, תיווך באמצעות עמיתים, תזונה, כושר גופני ונושאים נוספים. ג'ויס, חברת כוח המשימה הארצי לשינוי קהילתי, קיבלה פרסים רבים על עבודתה, כולל הפרס "למנהיגים מתנדבים" מארגון H4 של מדינת אוהיו.

ליסה-ג'ין סילביה (Lisa-Jean Sylvia) היא עדות נוספת להצלחתם של בוגרי תוכנית הפיתוח למנהיגות שכונתית: כמנהלת פרוייקטים של ארגון City Fresh – מלכ"ר שמטרתו להגביר את הנגישות למזון בריא בשכונות בעיר – סייעה ליסה-ג'ין לבנייה ולחיזוק החיים הקהילתיים, לשיפור כלכלת האזור וכן לשיפור בריאותם של התושבים ותזונתם. לאחרונה מונתה ליסה לתפקיד מנהלת בכירה של הקמפיין Harvest for Hunger – אחד הקמפיינים הגדולים בארה"ב לגיוס מזון ומשאבים לבנקי מזון- בשיתוף בנק המזון של קליבלנד.

פברואר-מרץ 2010

אלמנט חיוני להמשך הפיתוח והצמיחה של מנהיגים אלה ואחרים בשכונות היא תכנית ההמשך לבוגרי התוכנית, שאף היא מבקשת להמשיך בהקניית מיומנויות במנהיגות לתושבים המגלים מחוייבות. המטרה מיושמת באמצעות תוכניות לפיתוח מקצועי של הבוגרים ובנית הון חברתי.

חזון התוכנית לפיתוח מנהיגות שכונתית

ייעודה של התכנית הוא ליצור חיל-חלוץ של מנהיגי שכונות המוכנים ומחוייבים לקחת על עצמם תפקידי מנהיגות, שבמסגרתם יטפלו בסוגיות המורכבות, לטווח הקצר והארוך, בעיר קליבלנד וסביבתה.

פברואר-מרץ 2010

גיבוש חזון וקביעת יעדים חינוכיים באמצעות צוותי חשיבה אסטרטגית של מנהיגים קהילתיים

צוותי חשיבה של מנהיגות קהילתית בפלורידה מגבשים חזון משותף לחינוך היהודי המשלים ומיישמים הלכה למעשה. התהליך יצר זיקה חזקה יותר בין הקהילות באזור והעלה בצורה משמעותית את המודעות לחשיבותו של חינוך יהודי משמעותי לילדים במסגרת קהילתית

צוות חשיבה בהשתתפות מנהיגי קהילות יהודיות התכנס לאחרונה לדון בנושא חינוך יהודי משלים (Synagogue School Education). המפגש התקיים בסיכומה של תכנית במימון "הוועדה לחינוך יהודי" ע"ש לוריין וג'ק פרידמן שמטרתה לטפח מסגרות חינוך יהודי משלים לילדים, שבהם ילמדו מורים מצטיינים, במחוז פאלם ביץ' בפלורידה.

מאז 2006 עוסקת "הוועדה לחינוך יהודי" בחיזוק חינוך יהודי משלים באזור. יוזמה זו התאפשרה באמצעות מימון מקרן מנדל והפדרציה היהודית של מחוז פאלם ביץ', ובמימון נוסף מהקרן להשכלה של משפחת ליסט מוועדת פרידמן לחינוך יהודי. בפגישת צוות החשיבה הציג פרופ' ג'ק וורטהיימר, מהסמינר התיאולוגי היהודי, את הנושא "בתי ספר משלימים שפועלים בהצלחה".

שלושה מוסדות נבחרו להשתתף בשלב החלוץ של יוזמה תלת-שנתית לחיזוק תוכניות הלימוד בבתי-הספר המשלימים. במסגרת מודל זה, התקיימו בכל אחת מהקהילות פגישות של קבוצת מנהיגים קהילתיים, בכללם הרב, נשיא בית-הכנסת, מנהל בית הספר המשלים ודמויות מובילות מהקהילה, כדי לפתח חזון משותף תוך גיבוש היעדים החינוכיים הרצויים. בסוף השנה הראשונה, התכנסו קבוצות המנהיגים מהקהילות השונות לדיון באתגרים שמציב החינוך המשלים, בחסות הוועדה לחינוך יהודי ומנהלה סטיבן שאודר (שאודר הוא בוגר תכנית "עמית ירושלים").

תהליך גיבוש החזון החינוכי הניב אסטרטגיות פעולה שהתבססו על מדידה והערכה במספר תחומים, כגון: תרבות בית הספר וערכיו, מבנה ותכנית לימוד, תכניות פיתוח מקצועי למורים, אסטרטגיות משותפת לשותפות משמעותית בין מנהיגים קהילתיים ומקצועיים בבית-הספר כקהילה לומדת ואסטרטגיות להפוך את בית-הכנסת ממוקד מוסדי למוקד קהילתי.

תוצאה משמעותית של פרוייקט זה היתה בניית הכשרה אינטנסיבית ומתמשכת לפיתוח מקצועי בשני בתי ספר. 17 חברי צוות קיבלו תעודה לאחר שהשתתפו בתוכנית דו-שנתית לבתי-ספר משלימים שכללה קורס בשם "תיאוריה ומעשה בבניית תוכניות לימוד" וכן קורס "פיתוח תוכניות לימוד לשיפור מיומנויות ההוראה, ולבניה ושימור של קהילת למידה מקצועית בבית-הספר". תכנית ההכשרה, בהיקף 60 שעות, נבנתה ע"י לין ליברמן, עוזרת מנכ"ל הוועדה לחינוך יהודי.

"אנחנו יכולים ללמוד, לתרגל וליישם בכיתות שלנו את התפיסות שבבסיס אסטרטגיה זו..." ציין אחד המורים. "היכולת להתמקד בתובנות מוצקות ובשאלות מהותיות מוציאה את שיטת

פברואר-מרץ 2010

ההוראה האקראית מחוץ לתמונה... אני מגלה שהילדים הרבה יותר מחוייבים לתהליך הלימוד ושמחים בו."

מאפיין ייחודי של היוזמה לחיזוק תוכניות הלימוד בבתי-המדרש הוא השימוש במנהיגי הוועדה לחינוך יהודי כחונכים של המנהיגות הקהילתית בבתי-הכנסת. "יוזמה זו יצרה מסגרת שבה יוכלו מנהיגי הקהילה בבית-הכנסת שלנו לשוחח ישירות עם המורים והתלמידים שלנו, עם המשפחות

ועם הרבנים על מטרות החינוך והתוצאות שאנחנו רוצים להשיג, ציינה לינדה פאין, סגנית-נשיא לענייני חינוך של בית הכנסת "בית דוד", אחד מהגופים המשתתפים ביוזמה. "כאשר התבקשנו 'לדמיין את הטוב ביותר', הקבוצה שלנו עשתה צעד גדול, מאתגר ומרחיק-לכת כדי לתת למורינו חינוך טוב יותר ובכך 'לעלות שלב' בחינוך במסגרת בתי-הספר המשלימים... היוזמה נתנה למורים שלנו תחושה מחודשת של גאווה וייעוד, וכן סיפוק מהישגיהם."

"היוזמה לחיזוק תוכניות הלימוד בבתי-הספר המשלימים השפיעה מהותית על הקהילה היהודית באזור פאלם ביץ' רבתי ועל הוועדה לחינוך יהודי, סיכם סטיבן שאודר. "התהליך יצר זיקה חזקה יותר בין הקהילות באזור. הוא גם העלה בצורה משמעותית את המודעות לחשיבותו של חינוך יהודי משמעותי לילדים במסגרת קהילתית."

למידע נוסף על התוכנית [/http://www.cjepb.org](http://www.cjepb.org)

פברואר-מרץ 2010

**מוזיאון ישראל מקדיש את האגף לאמנות ותרבות יהודית על שם מנדל
בהוקרה על תמיכתה הנדיבה של משפחת מנדל בפרויקט ההתחדשות של המוזיאון ופיתוח
האגף לאמנות ותרבות יהודית. השלמת הפרויקט ופתיחת המוזיאון המחודש – יולי 2010**

מוזיאון ישראל בירושלים הודיע על קבלת תרומה בסך 12 מיליון דולר מג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל, באמצעות קרנות התמיכה של משפחת מנדל. תרומה זו משלימה יעד גיוס של 100 מיליון דולר, שבאמצעותו יוכל המוזיאון לשפץ את קריית המוזיאון הפרושה על שטח של 81,000 מ"ר.

התרומה ממשפחת מנדל תסייע לשיפוץ, להתקנה מחדש ולתפעול של האגף לתרבות ולאומנות יהודית, הנותן בית לאוסף הבולט בעולם של יודאיקה ואתנוגרפיה יהודית.

הדמייה של האגף לאומנות
ותרבות יהודית

האגף ייקרא מעתה אגף ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל לאומנות ולחיים יהודיים, בהוקרה למשפחה על תמיכתה הנדיבה ויציג לראשונה, בכפיפה אחת, חפצי קודש וחולין מהחיים היהודיים בתצוגה חדשה קבועה ומשולבת.

מוזיאון ישראל הודיע גם כי המתחם המשופץ והמורחב ייפתח לציבור ב-26 ביולי, 2010. השיפוץ, שארך מספר שנים, בתכנון אפרת-קובלסקי אדריכלים ת"א, וג'יימס קרפנטר מניו-יורק, מיועד להעצים את חווית המבקרים במוזיאון והוא כולל הקמת מתקנים חדשים ושינוי תצורה כולל של שלושת אגפי האוספים של המוזיאון.

"אחת המטרות העיקריות של פרויקט התחדשות המוזיאון היא הצגה מחדש של האוספים בגלריות, כדי לאפשר למבקרינו לשוטט באופן אינטואיטיבי לאורך ההיסטוריה של תרבות העולם, מהתקופה הפרה-הסטורית ועד לאמנות עכשווית", אומר ג'יימס סניידר, מנכ"ל מוזיאון ישראל ע"ש אן וג'רום פישר. "אגף מנדל המחודש לתרבות ולאומנות יהודית מציג חפצי קודש וחולין מקהילות יהודיות בעולם בתצוגה משולבת. אנו אסירי תודה למשפחת מנדל על תמיכתה הנדיבה בפרויקט".

מתוך כלל המענק, יוקדשו שבעה מיליון דולרים לשיפוץ ולהרחבה של האגף לתרבות ולאומנות יהודית, אשר מציג תרבויות יהודיות בתפוצות - טקסיות וחילוניות - מימי הביניים ועד היום. באגף מנדל המחודש מחוץ ומפנים, יצעדו המבקרים דרך החפצים היום-יומיים והטקסיים של מעגל החיים ולוח השנה היהודי, בתצוגות הממחישות את הערך האסתטי של המוצגים, ואת ההקשר הדתי, החברתי וההיסטורי שלהם. מאפיין ראוי לציון של האגף הוא המסלול המחודש של תצוגת בתי-הכנסת, הכולל ארבע חללי-פנים מקוריים של בתי-כנסת מאירופה, אסיה ואמריקה.

פברואר-מרץ 2010

חמישה מיליון דולרים נוספים מקרן מנדל מוקדשים לתמיכה בפעולות האגף וברכישותיו בעתיד. התרומה מסייעת למוזיאון להגיע ליעד גיוס כספים של 50 מיליון דולר, כשני שלישי ממטרת הכפלת תקציב התרומות מ-75 מיליון ל-150 מיליון דולר. בזאת מסתיים גם שינוי השמות של שלושת אגפי האוספים, בהם אגף הארכיאולוגיה ע"ש סמואל וסיידי ברונפמן, והאגף לאומנויות ע"ש אדמונד ולילי ספרא.

"אחי - ג'ק וג'וזף - ואני, מרגישים מחויבות להעצים את חוויית החינוך היהודי בארץ ובעולם" אומר מורטון מנדל, יו"ר קרן מנדל. "אנו רואים באוספי מוזיאון ישראל, במיוחד בתחום אמנות ותרבות יהודית, אוצר ייחודי המעיד על המורשת היהודית בכל העולם ואמצעי שאין בלתו בהמחשתה לדורות הבאים.. כבוד הוא לנו לתמוך בחידושו ובשכלולו של האגף לאומנות ולתרבות יהודית כחלק משמעותי במשימתנו החינוכית".

מוזיאון ישראל, ירושלים

מוזיאון ישראל הינו מוסד התרבות הגדול ביותר בישראל והוא נחשב לאחד המובילים בעולם בתחום האומנות והארכיאולוגיה. המוזיאון, שנוסד ב-1965, כולל קשת רחבה של אוספים, החל מהתקופה הפרה-היסטורית ועד לאומנות עכשווית, וכולל את האוסף הנרחב בעולם ביותר של ארכיאולוגיה מתקופת התנ"ך וארץ הקודש, ביניהם מגילות ים-המלח. בארבעים וחמש שנות קיומו, בנה המוזיאון אוסף עצום המונה כמעט חצי מיליון מוצגים, באמצעות מורשת מתנות שאין דומה לה, ובזכות תמיכה של ידידים מרחבי העולם.

פברואר-מרץ 2010

כשכדורגל, רוחניות יהודית ומועדוני קריאה נפגשים מרכז קהילתי יהודי (JCC) חדש נפתח במחוז נורת' פאלם ביץ' שבפלורידה

מענק מקרן מנדל הביא לפתיחת מרכז קהילתי יהודי חדש במחוז נורת' פאלם ביץ' (Northern Palm Beach) שבפלורידה.

המרכז הקהילתי היהודי החדש שנפתח לא מכבר מציע תוכניות בזיקה יהודית לכל הגילאים. תוכניות אלה מממשות את ייעודי המרכזים הקהילתיים היהודיים, הפועלים לחיזוק הקהילה באמצעות תכנים איכותיים המוצעים בסביבת מגורי התושבים על מנת לחברם להוויה היהודית.

המרכז החדש מציע מגוון גדול של תוכניות לכול הגילאים, ומאז פתיחתו באוקטובר 2009 נרשמה היענות גדולה. מספר הילדים הפעילים בתוכניות עלה, מבוגרים מגלים מעורבות עמוקה, ותוכניות חדשות נפתחות מדי חודש.

הילדים יכולים ליהנות מחוגי העשרה ופנאי, מליגת כדורגל, ממפגשים חברתיים בערב שבת וכן מימי פעילות מלאים בימי החופשה מבתי-הספר. 87 אחוזים מהילדים המשתתפים בתוכניות הצטרפו למרכז רק לאחרונה!

עבור המבוגרים, מציע המרכז שיעורים שונים, מועדון קריאה, וחוגי ברידג' וכד'; מרכז חדש לרוחניות יהודית המקיים מפגשים קבועים וחד-פעמיים; פסטיבל ספרים, פסטיבל סרטים וקונצרטים; ותוכנית ייחודית לאיכות חיים המציעה סדרת הרצאות לנשים, אימון אישי ושיעורי כושר גופני.

בחודשים הספורים מאז פתיחת המרכז, מסתמנת הצלחתו בשילוב אנשי הקהילה היהודית מהאזור בחיים היהודים תוססים. לדוגמא, בסדרת המפגשים החדשה "משפחתי ואני" משתתפות שלושים משפחות חדשות. בנוסף, 240 אמהות ובנות הצטרפו לקבוצת קריאת ספרים, כחלק מפסטיבל הספרים לכל המשפחה שהתקיים בינואר השנה. תוכנית זו סוקרה בערוץ הטלוויזיה היהודי המקומי.

למידע נוסף אודות המרכז הקהילתי היהודי JCC North [/http://www.jcconline.com](http://www.jcconline.com)